

[Johannes Jensen.]

Tids Forløb. Jeg tror nok, at der i Rigsdagen er ved at oparbejde sig en Stemning mod den Slags Revisionsbestemmelser, fordi de tidt giver Anledning til, at Rigsdagen maa beskæftige sig med Sager, som det i Grunden ikke er nødvendigt at beskæftige sig med. Den særlige Grund til, at den her omtalte Revisionsbestemmelse kom ind i Loven af 19. April 1921, var for det første den, at der var nedsat en Kommission, som skulde udarbejde et Sammen drag af alle Bestemmelser vedrørende Børns og unge Menneskers Arbejde, men dernæst, at der var nedsat en Næringslovskommission, og man tænkte sig den Gang Muligheden af, at den nye Næringslov kunde komme til at indeholde Bestemmelser af Betydning for Spørgsmaalet om Ordningen af Lærlingeforholdet. Hvad nu den første Sag angaar, Børns og unge Menneskers Arbejde, har jo den paagældende Kommission for længst endt sit Arbejde, og der er gennemført en Lov om Spørgsmaalet, saaledes at alle de Bestemmelser, som her findes, og som tidligere har staaet først i den gamle Lærlingelov af 30. Marts 1889 og siden i Loven af 19. April 1921, nu kan udgaa af Lærlingeloven, hvilket det foreliggende Lovforslag ogsaa gaar ud paa. Hvad dernæst Næringslovskommissionens Arbejde angaar, vil dette ikke faa megen Betydning for det Forhold, her er Tale om, men der er dog en enkelt Bestemmelse, som maaske kan faa nogen Betydning, nemlig den, der gaar ud paa, at kun de Haandværkere, som aflægger en faglig Prøve, faar Ret til at benytte Titelen Mester; denne Bestemmelse kan tænkes at faa Betydning, naar Talen er om at aflægge faglig Prøve, Svendep prøve, som det kaldes.

Naar vi tidligere har haft Lærlingspørgsmaalet til Behandling, er der to modsatte Opfattelser, som har gjort sig gældende. Nogle har sagt, at den gamle Lov i alt væsentligt virkede tilfredsstillende, om end man har ment, at Bestemmelserne maaske var lovlig stramme. Den anden Opfattelse har været den, at de Krav, man stillede til Mesteren eller Principalen, var alt for vage og derfor burde skærpes. Endelig er der en tredje Part, som har sagt, at selv Bestemmelserne i den gamle Lov var for strenge. Jeg har nu hørt til dem, der mente, at baade Lærlingeloven af 1889 og Loven af 1921 i alt væsentligt maatte siges at være tilfredsstillende; jeg har blot lagt Mærke til — det er ogsaa fremhævet fra anden Side —, at efter at vi har faaet Loven af 1921, er der blevet antaget færre Lærlinge-

end tidligere, og det er i og for sig beklageligt, for det er af den største Betydning for de unge Mennesker, at der er Steder, hvor de kan lære et Fag. Det Arbejde, som Mesteren paatager sig, har jeg tidligere kaldt samfundsnyttigt, og det vil jeg ogsaa kalde det her i Dag.

Jeg indrømmer altsaa, at der, efter at vi har faaet Loven af 1921, er sket en lille Tilbagegang, som maa beklages, men jeg mener, at Grunden dertil er, at der mellem Organisationerne indenfor de forskellige Fag er afsluttet saadanne Overenskomster, at — ja, jeg vil ikke gerne benytte det Udtryk, at det ikke kan betale sig for en Mester at have Lærlinge, for Betalingshensynet skulde i denne Forbindelse komme i anden Række, men man har set saaledes paa det fra Mestrenes Side, at de Fordringer, der stilledes, var af en saadan Art, at man ikke vilde paatage sig at opdrage unge Mennesker i Faget. Men dette skyldes som sagt frivillige Overenskomster, som er afsluttet indenfor Fagene, f. Eks. i Murerfaget og Malerfaget. I Murerfaget er det saaledes, at Lærlingen gaar ind i Svendens Akkord, og saa afholder Svendene den Løn, som Mesteren skal udrede for Arbejdstiden, medens Svendene tager det Overskud, der selvfølgelig bliver, naar Lærlingen gaar ind i Akkorden. Og naar saa den arbejdsløse Periode kommer, hvor der ikke er nogen Anvendelse for Lærlingen, er det Mester, der skal betale ham hans Ugeløn. Dette er naturligvis et Forhold, som ikke opfordrer Mestrene til at oplære Lærlinge, men det skyldes, som sagt, ikke Lovgivningsmagten, men de paagældende Organisationers frivillige Overenskomster, og hvis man indenfor Fagene ikke føler sig tilfreds med dem, maa man jo se at blive frigjort for dem.

Den gamle Lov af 1889 omfattede i Virkeligheden ikke blot Haandværket, hvad man almindeligvis har troet, men ogsaa Håndelen, men jeg vil mene, at den ikke blev benyttet af Håndelen i saa stor Udstrækning, som den ifølge sin Ordlyd skulde have været, og Grunden var altsaa den, at den almindelige Opfattelse var, at Loven gjaldt for Haandværk og Industri og i mindre Grad for Handel. I 1921 blev det fastslaaet mere bestemt, at ogsaa Handels Lærlinge skulde være Lærlingeloven underkastet, men i samme Øjeblik opstod det Spørgsmaal indenfor Handelsstanden, om der ikke burde være en særlig Lov for Handelslærlinge, da deres Forhold var saa forskellige fra andre Lærlinge-